

Reģistrācijas Nr.: 40008078885
Adrese: Institūta iela 5a, Sigulda, Siguldas nov., LV-2150
Faktiskā adrese: Rīgas iela 1, Sigulda, Siguldas nov., LV-2150
Tālrunis: 26371923; E-pasts: ceribusparni@ceribusparni.lv
www.ceribusparni.lv

Siguldā

29.12.2022. Nr.78

Uz 28.11.2022. Nr. 1-12/8

Latvijas Republikas tiesībsargs

e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Par veiktajām un plānotajām darbībām sniegto rekomendāciju īstenošanā

Iepazīstoties ar Latvijas Republikas tiesībsarga “Ziņojumu par vizīti uz biedrības Cerību spārni grupu māju Spāre” vēlamies izteikt pateicību par ziņojumā izteikto atzinību pakalpojuma nodrošināšanā, kā arī sniegtajiem ieteikumiem pakalpojuma uzlabošanā.

Vēlamies precizēt ziņojumā kļūdaini norādīto informāciju par pakalpojuma reģistrēšanu LR Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā un pirmo uzņemto iemītnieku. Ziņojumā norādīts, ka pakalpojums reģistrēts 2022. gada 4. jūlijā – faktiski 28.06.2021. un pirmais iemītnieks uzņemts nevis 11.07.2022., kā norādīts ziņojuma sadaļā par vispārīgo informāciju, bet 12.07.2021. Kā arī informējam, ka nav saprotams, kādēļ par biedrības “Cerību spārni” pakalpojuma sniegšanā iesaistīto darbinieku skaitu informāciju ir sniedzis Gulbenes novada pašvaldības Sociālais dienests.

Šīs vēstules turpinājumā sniedzam informāciju par jau veiktajām, kā arī plānotajām darbībām atbilstoši ziņojumā ietvertajām rekomendācijām.

Iemītniekiem pieejamais atbalsts sociālo problēmu risināšanā.

1. Informējam, ka ikvienam grupu mājas pakalpojuma saņēmējam ir pieejams sociālā darba speciālista atbalsts. Sociālā darba speciālista tiešs darba pienākums ir ikvienam iemītniekam sniegt psihosociālu atbalstu, kā arī atbalstu dzīves kvalitātes uzlabošanā un ikvienā jautājumā, kas skar iemītnieka integrēšanos sabiedrībā, tostarp: atbalsts un konsultācijas komunikācijas prasmju uzlabošanā un uzturēšanā; informācijas sniegšanā par valsts, pašvaldības un nevalstiskā sektora piedāvājumiem un iemītniekam pieejamajiem resursiem; savas ikdienas (arī budžeta) plānošanā; sevis apzināšanās jautājumos un sadzīves prasmju apgūšanā.

Bez sociālā darba speciālista konsultācijām, ikvienam grupu mājas pakalpojuma saņēmējam ir iespēja saņemt psihologa konsultācijas, tiek nodrošinātas atbalsta grupas, tostarp biedrības “Papardes zieds” atbalsta grupas jautājumos, kas skar attiecību, sava ķermeņa un seksualitātes jautājumos, kā arī atbalstu sadzīves prasmju apgūšanā nodrošina atbalsta personas – aprūpētāji, kuri tiek informēti par katram iemītniekam nepieciešamajām prasmēm, kuras nepieciešams apgūt, vai uzturēt.

Bez tā, visi grupu mājas Spāre iemītnieki saņem dienas aprūpes centra pakalpojumu, vai specializēto darbnīcu pakalpojumu, atbilstoši savām spējām un veselības stāvokli, kur, bez radošās darbošanās, liels uzsvars tiek likts uz savstarpējas pozitīvas komunikācijas apgūšanu un vispārējo sadzīves un specifisko darba prasmju apgūšanu.

Ņemot vērā, ka visi grupu mājas iemītnieki šobrīd apmeklē dienas aprūpes centra telpās nodrošinātos pakalpojumus, atzīstam, ka līdz šim informācija par pieejamajiem pakalpojumiem netika dublēta. Ņemot vērā Jūsu rekomendācijas, visa informācija par pieejamajiem pakalpojumiem tiks izvietota arī grupu mājas pakalpojuma sniegšanas vietā. Lai turpmāk, ja nākotnē būs kāds iemītnieks, kurš dienas aprūpes centra telpas neapmeklē, arī būtu informēts par visu pieejamo atbalstu. Kā arī norādām, ka abās pakalpojuma sniegšanas vietās strādā viens sociālā darba speciālists, līdz ar to viņš katru klientu redz visu saņemamo pakalpojumu kopsakarā un attiecīgi plāno individuālajā sociālās rehabilitācijas plānā iekļaujamās mērķus, uzdevumus un aktivitātes.

Līdz ar augstāk minēto par plašo pakalpojumu nodrošinājumu, kas vērsts uz sociālo problēmu risināšanu, biedrība "Cerību spārni" šobrīd nesaskata nepieciešamību nodrošināt citus speciālistus vai pakalpojumus, bet turpinās pilnveidot esošos pakalpojumus – atbalsta grupu nodrošināšana, aktīvāks atbalsta personu – aprūpētāju sniegtais individualizētais atbalsts, individualizētu sociālās rehabilitācijas plānu izstrāde 2023. gadam, profesionāls atbalsts pakalpojumu nodrošināšanā iesaistītajiem speciālistiem – supervīzijas, kovīzijas, individuālais atbalsts, atbalsta un metodisko materiālu izstrāde. Atzīstam, ka 2022. gada vasara bija izaicinājumu pilna sakarā ar augsta līmeņa sociālā darba profesionāļu nodrošinājumu, bet šobrīd šī problēma ir atrisinājusies.

Par Nodarbinātības valsts aģentūras piedāvātajām aktivitātēm – iemītnieki tiek informēti par iespēju saņemt aģentūras piedāvātos pakalpojumus, tajā pašā laikā jānorāda, ka biedrība ar aģentūras darbiniekiem jau iepriekš ir sadarbojusies un esam saņēmuši informāciju, ka subsidētās darba vietas uz novadu tiek piešķirtas ļoti maz 1 vai 2 uz gadu un uz tām ir ļoti liels pretendentu skaits. Bet arī turpmāk, ikviens iemītnieks tiks informēts par Nodarbinātības valsts aģentūras pakalpojumiem un iespējām tos izmantot.

2. Par atbalsta sniegšanu veļas mazgāšanā – tas jau tiek darīts un tiks turpināts. Veļas mazgāšana, kā visu pārējo ikdienas saimniecisko darbību mācīšana ir atbalsta personu – aprūpētāju tiešs darba pienākums. Veļas mazgāšanas apgūšana grupu mājas iemītniekiem ir process, kurš nav pabeidzams konkrētā laika posmā pēc iestāšanās grupu mājā, jo kā pieredze rāda, šai nodarbē, tāpat kā visās citās ir nepieciešama uzraudzība. Pastāv dažādi riski, ar ko biedrības darbinieki jau ir saskārušies – gaišās un tumšās veļas salikšana kopā, mazgāšanas līdzekļa nepievienošana, nepareizas mazgāšanas programmas izvēle, viena zeķu pāra mazgāšana atsevišķā ciklā. Ir nācies arī ātri pēc iegādes iegādāties jaunu veļas mazgājamo mašīnu. Augstākminēto iemeslu dēļ, iemītniekiem veļas mazgāšanā asistē atbalsta persona – aprūpētājs, un, atbilstoši katra iemītnieka izpratnes līmenim, māca un skaidro veļas mazgāšanu, kā arī asistē šajā procesā.

3. Ieteikums par vizuālajiem attēliem dienas ritma sarakstā – ņemts vērā un ieviests. Nepieciešamības gadījumā varam apliecināt ar fotofiksāžām.

Sociālo pakalpojumu un individuālo sociālās rehabilitācijas plānu nodrošinājums atbilstoši iemītnieku vajadzībām.

Ieteikums ir ņemts vērā. Informējam, ka neatkarīgi no Jūsu vizītes grupu mājā Spāre, 2022. gada augustā visā biedrībā jau iepriekš tika uzsākts darbs pie visu biedrības nodrošināto pakalpojumu dokumentācijas pilnveides – izstrādāti un apstiprināti pakalpojumu sniegšanas detalizēti apraksti ar katra speciālista pienākumiem un atbildību, izstrādātas pakalpojumu sniegšanā izmantojamās veidlapas, izstrādāta veidlapu lietošanas kārtība un klienta lietas saturs. Šī procesa ietvaros, kuru plānots pabeigt 2023. gada janvārī, ir izstrādāta jauna sociālās rehabilitācijas plāna veidlapa, kā arī visiem sociālā darba speciālistiem tiek nodrošināts metodiskais atbalsts ne tikai plāna aizpildē, bet arī jēgpilna satura izstrādē.

Pašvaldības sociālā dienesta sniegtais atbalsts.

1. Ir ņemts vērā. Iemītniekiem tiek sniegta informācija par iespējām vērsties savas pašvaldības sociālajā dienestā, kā arī, ja nepieciešams, vai, ja iemītnieks lūdz, sociālā darba speciālists sniedz atbalstu saziņā ar pašvaldības sociālo dienestu.

2. Par vieglās valodas principu izmantošanu līgumos, informējam, ka līgumus iemītniekiem sastāda pašvaldības vai to sociālie dienesti. Līdz ar to biedrība uzskata, ka šī būtu rekomendācija pašvaldību sociālajiem dienestiem. Neskatoties uz to, ierodoties uz dzīvi grupu mājā, gan grupu mājas vadītāja, gan sociālā darba speciālists katru iemītnieku viņam saprotamā veidā informē ne tikai par jaunajām līgumsaistībām, kuras persona uzņemas, bet arī par grupu mājas iekšējās kārtības noteikumiem, to kā ikdienā risināt dažādas problēmas, pie kā vērsties pēc palīdzības, kur kas atrodas. Uzskatām, ka visu izskaidrot iemītniekam saprotami ir biedrības darbinieku pienākums, jo tikai tā mēs varam izvairīties no pārpratumiem un justies pārliecināti, ka iemītnieks visu ir sapratis un jutiesies labi pakalpojuma saņemšanas laikā.

Medicīniskās palīdzības pieejamība, t.sk. ārstu un citu speciālistu pieejamība.

Kā jau Jūsu ziņojumā norādīts, medicīniskās palīdzības nodrošināšanā darbiniekiem ir aktīva komunikācija ar iemītnieku veselības aprūpes nodrošināšanā iesaistītajām personām. Ierodoties personai pakalpojuma sniegšanas vietā, sociālā darba speciālists ar katru pārrunā jautājumus, kas skar viņa veselību – kā pamanīt saasinājumus, kā rīkoties, iemītnieki tiek motivēti uzņemties atbildību par savu veselības stāvokli. Bez augstākminētā, biedrība līdz šim un arī turpmāk, domājot par iemītnieku izpratni par savu veselību, savu iespēju robežās, pieaicinās veselības aprūpes speciālistus, kuri var sniegt iemītniekiem informāciju par viņu veselības stāvokli, kā arī izmantos citas iespējas, lai izglītotu iemītniekus – piemēram augstākminētās biedrības “Papardes zieda” atbalsta grupas, kas vērstas ne tikai uz attiecību jautājumiem, bet arī jautājumiem, kas vērsti uz izglītošanu seksualitātes un higiēnas jautājumos.

Jūsu ieteikumu, sniegt atbalstu iemītniekiem, lai viņi paši patstāvīgi uztur komunikāciju ar savu ģimenes ārstu, ņenam vērā.

Gan jānorāda, ka šī ir joma, kurā atbalsts un neliela uzraudzība daļai personu būs nepieciešama pastāvīgi, jo ir iemītnieki kuru izpratne par veselības stāvokli, medikamentu lietošanu ir nekritiska. Kā arī, ņemot vērā biedrības pieredzi grupu mājas pakalpojuma sniegšanā, jāatzīmē, ka personas, kuras pirms pakalpojuma saņemšanas ir mitinājušies valsts sociālās aprūpes institūcijās, bieži ierodas ar ielaistām veselības problēmām, kuru raitā risināšanā ir jāiesaistās pakalpojuma sniegšanā iesaistītajiem speciālistiem, lai nezaudētu laiku un veselības stāvoklis nepasliktinātos.

Veselības aprūpes sakarā vēlamies Jūsu uzmanību vērst uz problēmu, ar kuru saskaramies, un kura nav biedrības ietekmes sfērā. Piešķirot klientiem pakalpojumus, sociālo dienestu pienākums ir no klientiem pieprasīt ģimenes ārstu izziņas par veselības stāvokli un psihiatru atzinumus. Diemžēl, ne vienmēr šie dokumenti nonāk pie faktiskā pakalpojumu sniedzēja – tas ir biedrības. Mūsu skatījumā, šajos dokumentos ietvertā informācija ir ļoti būtiska. Ja sociālā dienesta pienākums ir tikai pārliecināties, ka klientam nav kontrindikāciju pakalpojuma saņemšanai, tad pakalpojuma sniedzējam svarīgi būtu izprast iemītnieka kopējo veselības stāvokli. Ņemot vērā, ka mūsu iemītniekiem ir dažāda smaguma garīga rakstura traucējumi, ne katrs no viņiem spēj pastāstīt par savām veselības problēmām un ne katrs kritiski pret tām attiecas. Uzskatām, ka mums kā pakalpojumu sniedzējam būtu svarīgi zināt, vai ir tādas veselības problēmas, piemēram, kā epilepsija, cukura diabēts, hipertensija, u.c., jo tas palīdzētu plānot individualizētāk pakalpojuma sniegšanu. Praksē saskaramies ar gadījumiem, kad sociālie dienesti šos dokumentus nepievieno biedrībai nosūtāmo dokumentu paketei, aizbildinoties ar personas datu aizsardzību; liek sūtīt oficiālu

pieprasījumu, kas nozīmē, ka paiet laiks, kamēr saņemam pieprasītos dokumentus. Tāpat jāatzīmē, ka bieži saņemtajās ārstu izziņās iztrūkst informācija par veselības stāvokli – nav aizpildītas kvalitatīvi veidlapas Nr. 027/u sadaļas, kas liek domāt, ka ģimenes ārsti neuztver nopietni situāciju un neuzskata sociālo pakalpojumu sniedzējus par līdzvērtīgiem sadarbības partneriem, lai holistiskā pieejā nodrošinātu katrai personai ar garīga rakstura traucējumiem labāko iespējamo. Kā arī esam saskārušies ar situācijām, gadījumos, kad klients ir mainījis ģimenes ārstu, ka par personas veselības stāvokli ģimenes ārsts interesējas zvanot pakalpojuma sociālā darba speciālistam vai pakalpojuma vadītājam, informējot, ka neko nezina. Tas raisa neizpratni par ārstu savstarpējo komunikāciju un kārtību kā tiek nodrošināta dokumentu aprīte ārstniecības personu starpā.

Vienlīdzība un diskriminācijas aizliegums.

Informējam, ka biedrība “Cerību spārni” piedāvātās aktivitātes plāno ņemot vērā katra iemītņieka fizisko un psihisko veselības stāvokli, kognitīvās spējas, prasmes un arī intereses. Ja kāds iemītņieks izvēlas pakalpojuma maiņu veselības stāvokļa vai kādu savu personīgo pārlicību vai vēlmju dēļ, biedrības darbinieki ar iemītņieku pārrunā viņa izvēles, meklē risinājumus, bet nekādi nevar liegt personai īstenot savas vēlmes par pakalpojuma maiņu.

Vides pieejamība.

Par vides pieejamību sniedzam sekojošu informāciju. Pakalpojuma sniegšanas vietu Spārē izveidoja Amatas novada pašvaldība Eiropas Savienības fondu plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 9.3.1. specifiskā atbalsta mērķa “Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā” 9.3.1.1. pasākuma “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitutionalizācijas plānu īstenošanai” ietvaros. Pakalpojuma sniegšanas vietu Amatas novada pašvaldība ar deleģēšanas līgumu nodeva biedrībai, lai tiktu sniegts grupu mājas pakalpojums. Līdz ar to daudzus no vides pieejamības nodrošināšanas risinājumiem biedrībai nav bijusi iespēja ietekmēt, piemēram grupu mājas atrašanās vieta lauku vidē ar grants ceļiem (pretēji ziņojumā norādītajam, informējam, ka līdz tuvākajai sabiedriskā transporta pieturai ir asfaltēts celiņš, jo skolēnu autobusu ir iespēja izmantot kā sabiedrisko transportu, protams atbilstoši viņa kursēšanas grafikam), būvniecības risinājumi ēkā, vai mēbeļu iegāde. Biedrība apņemas, kā līdz šim, katru potenciālo iemītņieku informēt par vidi, kurā atrodas grupu māja, kā arī ikviens iemītņieks pirms lēmuma pieņemšanas tiek aicināts iepazīšanās vizītē. Jāatzīmē, ka pieredze rāda, ka daudzi potenciālie iemītņieki ir priecīgi par iespēju mitināties klusumā un lauku vidē.

Līdz šim pakalpojuma sniegšanas vietā Spārē, nav bijis neviens iemītņieks ar kustību traucējumiem. Informējam, ka noteikti tiks domāts kā maksimāli atrisināt tās lietas, kuras ir iespējams atrisināt ar biedrības resursiem, gadījumā, ja pakalpojuma vietu izvēlēties kāda persona ar kustību traucējumiem, vai kāds no esošajiem iemītņiekiem saskarsies ar pārvietošanās grūtībām.

Informējam, ka ziņojumā minētie traucēkļi (apavu plaukts un krēsls) pirmā stāva gaitenī ir jau noņemti. Tuvākā mēneša laikā tiks meklēti risinājumi tualetes durvju aizslēgšanas mehānisma palielināšanai, lai tas būtu vieglāk satverams, kā arī tiks risināts jautājums par drošības pogu ar auklu. Tiks ieviestas norādes par izejas atrašanās vietu.

Jautājumos, kas skar pārbūves nepieciešamību – piemēram ass sliexsnis ārdurvīm, durvju nepareizas vēršanās virziens, atbalsta rokturi pie klozetpoda, biedrība konsultēsies ar ēkas īpašniekiem, jo, kā jau minējām, biedrībai ir deleģēts sniegt grupu mājas pakalpojumu, pati ēka ir pašvaldības īpašums, kuru līdzšinējā izskatā ir iekārtojusi pašvaldība.

Biedrība apņemas, līdz ko būs kaut viens iemītņieks ar kustību traucējumiem, pamatojoties uz saprātīgu pielāgošanās principu, meklēt iespējas kā risināt tās neērtības, kas personai var rasties,

tostarp pielāgos telpas. Nodrošinās veļas mazgāšanas iespēju arī pirmajā stāvā, lai arī pakalpojuma veidotājs veļas mazgāšanas telpu ir paredzējis tikai otrajā stāvā. Meklēs risinājumus pirmā stāva virtuves pielāgošanai. Iegādāsies pielāgotu dušas krēslu, lai tas būtu ērti lietojams konkrētajam iemītniekam. Vasarā tiks apdomāti tehniskie risinājumi iekļūšanai lapenē personām ar kustību traucējumiem.

Līdz ar kādu vājredzīgu vai nedzirdīgu iemītnieku, sadarbībā ar ergoterapeitu, tiks meklēti specifiskie pielāgojumi, lai nodrošinātu vajadzīgo inventāru personas ērtībai un drošībai. Biedrība neredz lietderību specifisku iekārtu iegādē un esošo iekārtu nomaiņā šobrīd, kad nevienam iemītniekam nav nepieciešamība pēc specifiski pielāgota inventāra, jo ikviena šāda iekārta vai pielāgojums gadu gaitā mainās un tās katru gadu ir modernizētākas un uzlabotākas. Kā arī uzskatām, ka esošie finanšu līdzekļi ir jāizmanto esošo iemītnieku dzīves kvalitātes uzlabošanā.

Vēlamies arī norādīt, ka biedrība grupu mājas pakalpojumu sniedz vairākās vietās, tostarp Cēsu novadā Spārē un Cēsīs. Līdz ar to, brīdī, kad kāda persona izsaka vēlmi saņemt pakalpojumu, biedrībai ir iespēja maksimāli pielāgoties personai un piedāvāt viņam atbilstošāko pakalpojuma sniegšanas vietu. Piemēram, ja persona šaubās par pakalpojuma saņemšanu lauku vidē, ir iespēja pakalpojumu saņemt pilsētvidē. Jau šobrīd ir bijis gadījums, kad līdz ar darba vietas atrašanu, iemītnieks ir mainījis grupu mājas pakalpojuma saņemšanas vietu.

Biedrība "Cerību spārni" apņemas darīt visu iespējamo, lai katrs cilvēks, kurš izvēlēties biedrības sniegtos pakalpojumus, justos labi, pieņemts un viņa vajadzības tiktu apmierinātas. Un arī turpmāk, biedrība ar katru jaunu iemītnieki un viņa īpašajām vajadzībām, meklēs risinājumus kā tās apmierināt, lai cilvēks biedrības pakalpojuma sniegšanas vietā justos kā mājās.

Ar cieņu,
biedrības "Cerību spārni" valdes priekšsēdētāja

E. Viļķina

Šis dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.